

20. Lihachov, B. T. (1985). *Teoriya esteticheskogo vospitaniya shkolnikov* [The theory of aesthetic education]. Moscow: Prosveschenie, 176.

21. Tsapok, V. A. (1989). *Tvorchestvo (Filosofskiy aspekt problemy)* [Creation (The philosophical aspect of the problem)]. Kishinev, 98.

22. Vygotskiy, L. S. (1991). *Tvorchesyvo I voobrazenie v detskom vozraste* [Creativity and imagination in childhood]. Moscow: Prosveschenie, 93.

23. Salchenok, N. V. (1999). *Psikhologiya khudozhestvennogo tvorchestva* [Psychology of art]. Minsk: Kharvest, 752.

24. Yakobson, P. M. (1964). *Psihologiya hudozestvennogo vospriyatia* [Psychology of artistic perception]. Moscow: Prosveschenie, 85.

25. Levchenko, G. E., Voloshuk, I. S., Zagajkevich, L. V. (1990). *Osnovy dizaynu: navchalna programa* [Design Basics]. Kyiv: UNDP, 12.

26. Madzigon, V. M. (2005). *Vymogy naukovykh i tekhnicheskogo progressu do zmistu i harakteru trudovoi politehnichnoi pidgotovky uchiv* [Requirements of scientific and technological progress to the content and nature of the job training]. *Molod i rynok*, 3 (13), 5–9.

27. Thorzevskyy, D. O. (1972). *Dydaktyka trudovogo navchanna* [Didactics labor training]. Kyiv: Radanska shkola, 224.

28. Starovoi, L. V. (2015). *Khudozhnye konstruyuvannya z paperu ta kartonu* [The artistic design of paper and paperboard]. Vinnytsya: FOP Korzyn D. Ju., 168.

*Рекомендовано до публікації д-р пед. наук, професор Мозгальова Н. Г.
Дата надходження рукопису 23.02.2016*

Старовойт Леся Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра мистецької підготовки, Інститут педагогіки, психології та мистецтв, Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського, вул. Острозького, 32, м. Вінниця, Україна, 21100
E-mail: starovojt.vin@gmail.com

УДК 378.147

DOI: 10.15587/2313-8416.2016.64818

КОНЦЕПЦІЯ ВИХОВНОЇ СИСТЕМИ ВИЩОГО ТЕХНІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ: СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЇЇ КОМПОНЕНТІВ

© О. П. Лучанінова

У статті розглянуто сутнісні характеристики компонентів концепції виховної системи сучасного вищого технічного навчального закладу. Розкрито загальні положення концепції, підходи до її створення, межі застосування; специфіку суб'єктів виховного процесу; умови ефективного функціонування та розвитку виховної системи; уточнено понятійно-категоріальний апарат, теоретико-методологічні основи, смислове ядро виховної системи Національної металургійної академії України

Ключові слова: *концепція, виховна система, виховання, особистість студента, смислове ядро, компоненти концепції, наукові підходи*

The article discusses the essential characteristics of the components of the concept of modern educational system of higher technical educational institutions.

We believe that the important role in organization of pedagogical system of the modern higher technical educational establishment belongs to qualitatively new approaches: humanistic and ideological, andragogical, facilitating, personal, cultural, diversificational, cordocentrism, systematic and activity approach, interactive.

The concept of pedagogical system will be effective, if the main fundamentals of the Concept are included into the plans of pedagogical work of the higher educational establishments and their structural subdivisions; if the organizational and methodological facilities and studying and generalizing of the experience in organization of the pedagogical activities in the other higher educational establishments are prepared; if the scientific and methodological conferences, seminars, round-table discussion meetings, trainings and so on are organized and held; if we promote active exchange of the theoretical and methodological aspects of the pedagogical system, of new approaches, forms and methods of the pedagogical activities; if we consider the questions of the Concept implementation at the meetings of the pedagogical work councils, educational and methodological commissions and the like.

The offered authors Concept of the pedagogical system of the higher technical educational establishment should help the educators modulate the pedagogical process, involve various institutions and the society to the active participation in the educational and pedagogical process

Keywords: *concept, the pedagogical system, upbringing, personality student, semantic core, components, scientific approaches*

1. Вступ

Проблема розробки Концепції виховної системи сучасного вищого технічного навчального закладу на сьогодні зумовлюється необхідністю пошуку

ефективних шляхів формування світоглядних позицій і ціннісних орієнтирів студентської молоді на основі духовних, моральних і культурних засад життя українського народу, координації взаємодії ос-

вітніх установ професійної освіти, державних інституцій та громадськості.

Інтеграція України у світове та європейське співтовариство передбачає орієнтацію на Людину, її духовну культуру, виховання ціннісного ставлення до соціального оточення та самої себе, національно свідомого, високоосвіченого, життєво компетентного, толерантного громадянина-патріота, здатного до саморозвитку та самовдосконалення, відповідального перед своєю нацією.

2. Аналіз літературних даних та постановка проблеми

Концептуальні засади виховної системи вищого навчального закладу можна простежити у працях вітчизняних науковців: виховання особистості з позицій психології (І. Бех) [1]; поліпарадигмальний зміст освіти (В. Огнев'юк, Л. Губернський, В. Андрущенко) [2]; теорія й методика виховання студентської молоді (С. Карпенчук, [3] Г. Троцько та ін. [4]); особливості виховної роботи в системі ВНЗ, викладання й виховання у вищій школі (Л. Белова [5], Г. Савош [6], Ю. Фокін [7] та ін.); виховні системи ВНЗ та виховання особистості студента, духовна культура студентів (О. Лучанінова) [8] та ін.

Досліджуючи проблеми та завдання розвитку виховної системи ВНЗ, Белова Л. [5] зазначає, що навчання, яке виключає духовно-моральну складову й орієнтується лише на передачу максимального обсягу знань та освоєння технологій, не забезпечує професійної успішності фахівця й неминує спричиняє кризу соціально-культурної та особистісної ідентичності. Навчання ефективно лише настільки, наскільки йому вдається пробудити в людині людське (її духовність, волю до самопобудови, самоконструювання, інтерес до самопізнання й самовизначення). Дослідниця стверджує, що у зв'язку із цим надзвичайно важливим є розуміння ВНЗ як соціокультурної системи, функції якої не обмежуються підготовкою людини до професійної діяльності. Його необхідно розглядати як канал трансляції та відтворення культурних норм, цінностей, ідей, як простір генерування суспільної ідеології, яка разом із її носіями вросла в культуру й дасть свої результати. Безперечно, така точка зору дає можливість нам зосередитися в необхідному напрямку створення як концепції виховної системи сучасного вищого технічного навчального закладу, так і самої системи.

Стратегія створення освітньої системи вищого навчального закладу, на думку О. Мещанінова [9], потрібна для забезпечення сталого навчально-виховного процесу у ВНЗ, що гарантує: навчання професіоналів на рівні всесвітніх стандартів якості та у відповідності до вимог роботодавців, попиту на ринку праці; забезпечення наукових досліджень на рівні, що гарантує їх попит на ринку науково-технічної продукції; розвиток та спадкоємність професорсько-викладацького складу на підґрунті гідних умов життєдіяльності, праці та відпочинку; розвиток матеріально-технічного та фінансового забезпечення відповідно до умов та потреб навчально-виховного, науко-

во-дослідницького та адміністративно-господарського, громадянського процесів.

Усе наше виховання в основному зводиться до заборон, вимог, команд, обмеження повноцінних контактів зі студентами, наповнення їхнього життя заміниками – телевізором, комп'ютером, Інтернетом.

Студентська молодь має інше відчуття часу і простору, вона дуже волелюбна і не терпить агресії, насильства та необґрунтованих обмежень. Її неможливо змусити зробити те, що ми хочемо. Сучасні студенти не гірші за попередні покоління студентства, вони просто інші.

Проблема створення виховної системи вищого технічного навчального закладу стала актуальною через ряд суперечностей: між усвідомленням Людини як найвищої цінності з одного боку і відсутністю виховних інституцій ВНЗ, які б пропитували цінності на рівні виховної системи; між динамічними змінами у суспільстві, що трансформують людські цінності, і неможливістю чинити опір негативному впливу цих змін у сфері загальнолюдських цінностей; між декларуванням духовних цінностей і нездатністю студентської молоді в силу своєї інертності практично удосконалювати себе; між потребами більших моральних зобов'язань заради добробуту суспільства та швидкоплинністю змін у постмодерному суспільстві тощо.

3. Мета статті

Розглянути сутнісні характеристики компонентів концепції виховної системи сучасного вищого технічного навчального закладу.

4. Сутнісні характеристики концепції виховної системи вищого технічного навчального закладу

Концепція створення виховної системи сучасного вищого технічного навчального закладу спирається на нормативно-правову базу, а саме: загальна декларація прав людини, Закон України про вищу освіту, Національна доктрина розвитку освіти, Концепція національно-патріотичного виховання молоді та ін.

Концепцію виховної системи вищого технічного навчального закладу утворюють взаємообумовлені базові компоненти: стратегія, структура, підсистеми, співробітники, стиль, кваліфікації, спільні цінності, виховна діяльність та інформація. Вона визначає фундаментальні засади виховної системи, її основні цілі, форми і методи. Структурними ж елементами процесу виховання є: мета, зміст, форми, методи і засоби виховання, його результат. Компонентами процесу виховання є: свідомість особистості студента, її емоційно-чуттєва сфера, звички поведінки.

Концепція виховної системи академії теж має певні елементи, а саме:

1) загальні положення (мета; методична основа: місце в теорії педагогіки та системі міждисциплінарного знання; підходи до створення концепції, межі її застосування; специфіка суб'єктів виховного процесу; умови ефективного функціонування та роз-

витку виховної системи; призначення концепції; можливості реалізації педагогічної концепції тощо);

2) понятійно-категоріальний апарат, теоретико-методологічні основи, смислове ядро, змістовно-смислове наповнення концепції, верифікація концепції [9].

Отже, за принципом сполучання дев'яти взаємообумовлених базових компонентів визначимо концепцію виховної системи сучасного вищого технічного навчального закладу і розкриємо їх зміст. Важливо наголосити, що адміністрування, управління виховною системою ВТНЗ у динамічних умовах суспільних перетворень та при зміні цінностей вимагають нових умінь, переконань, уявлень та поведінки всіх учасників навчально-виховного процесу [10].

Перейдемо безпосередньо до характеристики основних структурних компонентів Концепції виховної системи сучасного вищого технічного навчального закладу.

Мета. Мета є визначальною характеристикою виховної системи. Саме ціль і засоби її досягнення відрізняють одні системи від інших. У сучасному світі існує багато цілей виховання і відповідних їм виховних систем [11]. Мета визначає загальну цілеспрямованість виховання. У практичній виховній роботі педагог ставить більш конкретні цілі, обираючи відповідний зміст і способи виховної діяльності, причому реальні результати виховання порівнює із загальною метою.

Сьогодні перед освітою постає надзвичайно важливе завдання – виховати не просто освічену особистість з широким світоглядом, а людину всебічно розвинену, цілісну, мислячу, діяльну, творчу, соціально відповідальну, яка керується в житті загальнолюдськими цінностями.

Головною метою виховання студентів є формування духовної культури свідомого громадянина-патріота Української держави. Духовну культуру студента ми також визначаємо як інтегративну якість, що виявляється насамперед у системі моральних знань, умінь та відносин. Її стрижнем є моральний ідеал особистості. Виховання відіграє головну роль у розвитку особистості лише за умови, якщо воно позитивно впливає на внутрішнє стимулювання її активності щодо роботи над собою, тобто коли розвиток набуває характеру саморозвитку [13].

Методична основа. Теоретичну основу систем виховання складають психологічні й педагогічні учення, які панують у певному суспільстві. Філософські, релігійні й соціально-політичні концепції створюють основу методології виховного процесу. Педагогічна наука опікується питаннями розроблення цілей, змісту й методів організації виховання. Психологія ж покликана досліджувати психологічні й соціально-психологічні механізми організації та здійснення ефективного виховного процесу. При створенні концепції виховної системи сучасної вищої технічної школи треба обов'язково зважати на численні теорії та концепції виховання, відмінності яких зумовлені різними уявленнями дослідників про людину й формування її особистості, про роль вихователя в процесі соціалізації особистості; на розробку на ос-

нові філософських учень психологічних і соціологічних теорій.

Важливу роль у Концепції виховної системи сучасного вищого навчального технічного закладу ми відводимо якісно новим підходам:

1. Гуманістично-світоглядний підхід. У загальноприйнятих нормах людських стосунків поняття «гуманізм» включає повагу до особистості, утвердження цінності життя й гідності людини, її прав і свобод, добробуту, милосердя. Філософська формула гуманізму: «Людина – мета, а не засіб» у реальному житті означає, що держава, суспільство в усіх своїх законах і діях виходять з інтересів людини; у стосунках між людьми переважають повага до гідності, честі кожної особистості, милосердя і доброти; у системі навчання і виховання – підхід з «оптимізмом» до студента, повага до його особистості й світосприйняття. Гуманізація виступає як умова і засіб розвитку гуманістичних якостей особистості студента.

2. Андрагогічний підхід. Студент – доросла людина. Студент – не той, кого навчають, а той, хто навчається; а значить, що з позиції дорослої людини прагне до самореалізації, до самостійності, до самоврядування і усвідомлює себе таким; володіє життєвим (побутовим, соціальним, професійним) досвідом, який може бути використаний як важливе джерело навчання та виховання. «Не педагогіка формує суспільну думку та суспільні відносини, а, навпаки, саме суспільство в цілому організовує таку систему виховання, яка готувала б відповідні до його соціально-економічної структури, суспільної ідеології, моралі, філософії та соціального характеру кадри, котрі уможлилювали б подальший суспільно-економічний, морально-правовий і політико-ідеологічний розвиток країни у заданому для панівної державної еліти напрямі» [13].

3. Фасилітаційний підхід. Процес навчання та виховання дорослого «учня» організований у вигляді спільної діяльності того, хто навчається і того, хто навчає, на всіх етапах навчання: планування, реалізації, оцінювання і до певної міри корекції. Діяльність викладача зводиться до надання допомоги тому, хто навчається, у відборі необхідних йому знань, умінь, навичок і якостей. А якщо викладач ще й виконує обов'язки куратора академічної групи, то студент отримує моральну підтримку, заохочення з боку викладача.

4. Особистісний підхід. Формування нових життєвих установок особистості, гуманізація суспільно-економічних відносин, що вимагає переходу від технократичного підходу (знанневого) до ідеології орієнтації на розвиток особистості фахівця, формування в нього таких якостей, як самостійність, творча активність, вміння орієнтуватися в мінливому світі, приймати відповідальні рішення в нестандартних ситуаціях, досягати максимально можливих результатів.

5. Культурологічний підхід як конкретно-наукова методологія пізнання і перетворення педагогічної реальності зумовлений об'єктивним зв'язком людини з культурою, як системою вартостей. Людина містить у собі частину культури. Вона не тільки розвивається на основі засвоєної нею культури, а й по-

повноє її новими елементами культури. У зв'язку з цим засвоєння культури є розвитком самої людини і становленням її як творчої особистості.

Виникає нагальна потреба повернення до людських цінностей, до особистості, яка усвідомила б себе як мікрокосм, як частину світової культури, де на основі діалогу культур вона пізнає себе в своїй культурі, примножуючи культуротворчий досвід людства.

6. Диверсифікаційний підхід. Зміна освітньо-виховної парадигми, різноманітність виховних програм, способів організації виховання студентів, варіативність виховних педагогічних технологій – все це дозволить узгодити можливість вільного вибору студентом освітньо-виховної траєкторії і реальних умов для її здійснення. Для нас це духовно-культурна домінанта Концепції, націлена на виховання відповідальної особистості, яка плекає духовно-культурні цінності, здатна до самоосвіти й саморозвитку, вміє критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію, використовувати набуті знання і вміння для творчого розв'язання проблем, прагне змінити на краще своє життя і життя своєї країни.

7. Кордоцентристський підхід. Взаємостосунки в системі «викладач-студент» треба вибудувати на кордоцентризмі – розумінні дійсності не стільки мисленням («головою»), скільки «серцем» – емоціями, почуттями, внутрішнім станом, «душею» тощо.

8. Системно-діяльнісний підхід. Перенесення акценту з навчальної діяльності педагога на навчально-пізнавальну, трудову, художню та іншу діяльність студента. Чим різноманітнішою і продуктивнішою є значима для особистості діяльність, тим ефективніше відбувається оволодіння культурою. Діяльність особистості якраз і є тим механізмом, який дозволяє перетворити сукупність зовнішніх впливів у новоутворення особистості як продукт розвитку. Такий підхід дозволяє «перетворити» педагогічні завдання в «особистісний смисл» діяльності особистості студента.

9. Інтерактивний підхід. Створення інтерактивної виховної системи сучасного вищого технічного навчального закладу визначатиме важливість співпраці для отримання певних виховних результатів. У результаті виховної інтеракції сильнішими стають не тільки особи, а й цілі організації [10]. Інтерактивний простір студентів виявляється сьогодні ще й за допомогою створення тематичних груп, груп за інтересами, закритих академічних груп студентів у найбільш демократичній в Інтернеті системі «В контакт». Також все більш популярною стає виховна проектна діяльність студентів.

Виховний процес у ВНЗ здійснюють: ректорат, навчально-науковий центр академії, декани факультетів, заступники деканів з виховної роботи, куратори академічних груп, секція з організації виховної роботи та дозвілля студентів в НМетАУ, студентське самоврядування (студентські активи академічних груп, самоврядування гуртожитків, студентські ради факультетів, академії); викладачі, співробітники вищих навчальних закладів, відповідальні за виховну роботу в гуртожитках, спортивних клубах, бібліотеках, керівники гуртків і колективів художньої самодіяльності тощо. Виховання студента – це і є долу-

чення його до цінностей, до культури задля його подальшого розвитку, вдосконалення, а також вдосконалення середовища, суспільства.

Концепція виховної системи буде ефективною, якщо включити положення Концепції до планів виховної роботи інших закладів вищої освіти та їх структурних підрозділів; підготувати організаційно-методичне забезпечення, вивчення та узагальнення досвіду організації виховної діяльності в інших закладах вищої освіти; організувати і проводити науково-методичні конференції, семінари, круглі столи, тренінги тощо; сприяти активному обміну теоретико-методологічними аспектами системи виховання, новими підходами, формами і методами виховної діяльності; розглядати питань реалізації Концепції на засіданнях рад із виховної роботи, навчально-методичних комісій тощо; проводити соціально-психологічний моніторинг життя студентів психологічною службою закладу вищої освіти; анкетування всіх учасників навчально-виховного процесу; активне залучення до виховної діяльності органів студентського самоврядування вищого закладу та проведення навчання активу самоврядування з використанням інтерактивних технологій: рольових ігор, тренінгів розвитку лідерських якостей; співпраця вищих освітніх закладів із органами державної влади, місцевим самоврядуванням, громадськими організаціями.

Концепцією передбачається використання фінансів, а саме: кошти державного бюджету; кошти місцевих бюджетів; кошти, залучені навчальними закладами; спонсорські кошти; кошти, зароблені під час студентських акцій, ярмарків, виставок-продажів. Інформаційні інструменти: створення веб-сайтів, блогів і студентських газет; складання календаря знаменних дат вищого навчального закладу; розміщення матеріалів про проведені виховні заходи у друкованих, Інтернет-виданнях, на офіційних веб-сайтах, сторінках вищих закладів у соціальних мережах; налагодження співпраці між навчальними закладами, у т. ч. зарубіжними; участь у міжнародних проектах і програмах тощо.

Призначенням Концепції виховної системи є виконання завдання вищої школи – створити нову молоду людину, виховати такі її якості, як високий професіоналізм, активність, діловитість, мобільність, почуття відповідальності, уміння працювати, швидко орієнтуватися в ситуації, приймати самостійні рішення, поважати працю, формувати потребу в постійному оновленні знань і самовдосконаленні, розвивати культуру міжособистісного спілкування тощо. Виховання духовної культури студентів є основою всієї виховної системи, має суспільний характер (соціальне замовлення), відзначається універсальністю і чіткою конкретністю.

Виховання у ВНЗ – це не цілеспрямоване формування особистості відповідно до обраного ідеалу, а створення умов для саморозвитку особистості студента.

Ідея про духовну культуру особистості, яка визначається як інтегративна якість, виявляється насамперед у системі моральних знань, умінь та відносин, її стрижнем є моральний ідеал особистості. Вона

є підґрунтям для створення і практичної реалізації різних форм виховної діяльності, розроблення положень, програм і планів виховної роботи кураторів у вищому технічному навчальному закладі.

Основою, ядром будь-якої моделі, як образу, взірця бажаного стану об'єкта, є провідна ідея, що розвивається системою поглядів, концепцією. Кожен вищий навчальний заклад має формувати свою виховну систему, яка побудована за принципами системності, врахування інтересів, запитів різних категорій студентів та особливості їхньої професійної підготовки і спрямована на організацію виховного процесу з використанням інноваційних виховних технологій.

Студент – головний суб'єкт виховної системи. Викладач як суб'єкт виховної системи вищого навчального закладу повинен бути, або ж стати тим спеціалістом, до якого студент може звернутися з тим чи іншим життєвим питанням, за роз'ясненням наслідків невиконання тих чи інших обов'язків. Духовно-культурна домінанта парадигми, націлена на виховання відповідальної особистості, яка плекає духовно-культурні цінності, здатна до самоосвіти й саморозвитку, вміє критично мислити, опрацювати різноманітну інформацію, використовувати набуті знання і вміння для творчого розв'язання проблем, прагне змінити на краще своє життя і життя своєї країни; формування загальної та професійної культури особистості самого педагога у відновленій багаторівневій вузівській системі виховання та відкритість моделі виховання; наявність ефективних виховних технологій у ВТНЗ.

Ефективність функціонування виховної системи за концептуальних засадах залежить від повноти реалізації всіх її складових. Конкретними шляхами можуть бути: підвищення професійної майстерності та професійної компетентності кураторів-фасилітаторів та інших педагогічних працівників через створення продуктивної науково-методичної системи; організація та проведення науково-методичних конференцій, семінарів, нарад, ініціативних груп із проблем формування духовної культури студентів на досягнення життєвого успіху; розробка та впровадження інноваційних виховних технологій, що сприятимуть формуванню духовної культури студентів; організація та забезпечення психолого-педагогічного всеобучу викладачів; включення проблематики навчально-виховної роботи до навчальних та виховних планів кураторів; практичне втілення якісно нових підходів до організації виховної роботи зі студентами.

5. Результати дослідження

Результати дослідження сутнісних характеристик компонентів концепції виховної системи сучасного вищого технічного навчального закладу були використані у доповідях на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях, лягли в основу оновленого Положення про Раду з виховної роботи НМетАУ, були використані у навчальному посібнику для викладачів «Організація виховної роботи в НМетАУ»; окремі компоненти застосовувалися на констатувальному етапі педагогічного експерименту, а саме: підходи концепції в

якості морфологічних ознак дослідницької технології – морфологічного аналізу педагогічних умов функціонування оновленої виховної системи академії; концептуальна ідея духовно-культурного та патріотичного виховання студентів стала провідною ідеєю навчального закладу.

6. Висновки

Таким чином, дослідження сутнісних характеристик компонентів концепції виховної системи сучасного вищого технічного навчального закладу дає можливість удосконалити виховну систему закладу. Подальше входження в світове освітнє середовище здійснюється вищими навчальними закладами шляхом стратегічних цілей, до яких ми відносимо створення концепції виховної системи ВТНЗ з використанням якісно нових підходів.

Пропонована Концепція виховної системи сучасного вищого технічного навчального закладу має допомогти педагогам моделювати виховний процес, привертати увагу суспільства до проблем виховання сучасних студентів. Вважаємо, що детальне дослідження потребують організаційно-педагогічні умови функціонування виховної системи сучасного вищого технічного навчального закладу.

Література

1. Бех, І. Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн. 1. Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади [Текст] / І. Д. Бех. – К.: Либідь, 2003. – 280 с.
2. Андрущенко В. Педагогіка для всіх: засіб державотворення і виховання особистості [Текст] / В. Андрущенко // Вища освіта України. – 2004. – № 4. – С. 41–45.
3. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання [Текст]: навч. посіб. / С. Г. Карпенчук; 2-ге вид., допов. і перероб. – К.: Вища шк., 2005. – 344 с.
4. Троцько, Г. В. Організація виховної роботи кураторів у вищому педагогічному навчальному закладі: у 3 ч. Ч. 1 [Текст]: метод. рек. / Г. В. Троцько, А. О. Денисенко. – Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди, 2007. – 130 с.
5. Белова, Л. О. Виховна система ВНЗ: питання теорії і практики [Текст] / Л. О. Белова. – Народна українська академія, 2004. – 262 с.
6. Савош, Г. П. Особливості виховної роботи в системі вищої технічної освіти України: соціологічний аналіз [Текст]: дис... канд. соціол. наук / Г. П. Савош. – Харківський гуманітарний університет "Народна українська академія". – 2006. – 232 с.
7. Фокин, Ю. Г. Преподавание и воспитание в высшей школе. Методология, цели и содержание, творчество [Текст]: учеб. пос. / Ю. Г. Фокин. – М.: Академия, 2002. – 224 с.
8. Лучанінова, О. П. Виховна система вищого навчального закладу: теоретичний аспект Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах [Текст]: зб. наук. пр. / О. П. Лучанінова. – Запоріжжя, 2013. – Вип. 31 (84). – С. 300–309.
9. Мещанінов, О. П. Моделювання розвитку систем [Текст]: навч. пос. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2004. – 228 с.
10. Фуллан, М. Сили змін: продовження; пер. з англ [Текст] / М. Фуллан. – Львів: Літопис, 2001. – 162 с.
11. Образ человека в зеркале гуманизма: мыслители и педагоги эпохи Возрождения о формировании личности (XIV–XVII вв.) [Текст]. – М.: Изд-во УРАО, 1999. – 400 с.

12. Пилипко, Є. В. Філософія і виховання сучасної молоді [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/30771/1/109.pdf>

13. Фромб Е. Втеча від свободи [Текст] / Е. Фромб за ред. Г. І. Волинки. – Читанка з історії філософії: У 6 кн. Кн. 6. : Зарубіжна філософія ХХ ст. – К.: Фірма “Довіра”, 1993. – С. 179–194.

References

1. Bech, I. D. (2003). Educating the individual: In 2 books. Book. 1. Personality oriented approach: theoretical and technological bases. Kyiv: Lybid, 280.

2. Andrushchenko, V. (2004). Pedagogy for All means of education of the individual state. Higher education Ukraine, 4, 41–45.

3. Karpenchuk, S. G. (2005). Theory and Methods of Education. 2nd edition. Kyiv: Higher HQ., 344.

4. Trotsky, G., Denisenko, A. (2007). Organization of educational work of curators in higher pedagogical educational institution. Three parts. Part 1. G. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, 130.

5. Belova, L. A. (2005). Problems and objectives development of educational system of high schools. Multiversum. Philosophical almanac. Kyiv: Center of spiritual culture, 262.

6. Savosh, G. P. (2006). Features of educational work in higher technical education Ukraine: sociological analysis. Kharkiv Humanities University of "People's Ukrainian Academy", 232.

7. Fokin, G. (2002). Prepodavanye High society and of education in school. Methodology objectives and Content, Creativity. Moscow: Academy, 224.

8. Luchaninova, O. P. (2013). Educational system of higher education: a theoretical aspect of Pedagogy of formation of creative personality in higher and secondary schools, 31 (84), 300–309.

9. Meshchaninov, A. P. (2004). Modeling of systems development: a Training manual. Nikolaev: Publishing house of Moscow state mining University them. Peter Graves, 228.

10. Fullan, M. (2001). Change Forces : the sequel: TRANS. angl. Lviv: Chronicle, 162.

11. The image of man in the mirror of humanism: thinkers and teachers of the Renaissance of identity formation (XIV–XVII centuries) (1999). Moscow: Publishing house urao, 400.

12. Pylypko, E. V. Philosophy and education of today's youth. Available at: <http://eprints.kname.edu.ua/30771/1/109.pdf>

13. Frome, E. (1993). Escape from freedom. Reading on the history of philosophy: In 6 books. Book 6. Kyiv: Firm “Dover”, 179–194.

*Рекомендовано до публікації д-р пед. наук Волкова Н. П.
Дата надходження рукопису 22.02.2016*

Лучанінова Ольга Петрівна, кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра інженерної педагогіки, Національна металургійна академія України, пр. Гагаріна, 4, м. Дніпропетровськ, Україна, 49000
E-mail: luchaninova.olga@mail.ru

УДК 378.147:001.895

DOI: 10.15587/2313-8416.2016.64956

ІННОВАЦІЇ В МОВНІЙ ОСВІТІ ВИЩОЇ ШКОЛИ

© Н. В. Гагіна, В. В. Борисенко

У запропонованій статті досліджено сутність поняття «інновація» і значення інноваційних технологій в освіті та обґрунтовано доцільність використання інформаційної графіки (інфографіки) як одного з найефективніших інноваційних методів викладання мовних дисциплін у вищому навчальному закладі, проаналізовано основні завдання, переваги використання та принципи створення інфографіки, визначено рівні складності розроблення інформаційної графіки, наведено приклади онлайн-сервісів, які дозволяють створювати статичну і динамічну інфографіку

Ключові слова: інноваційна діяльність, інноваційні технології, інформаційна графіка, мовна освіта, новітні методи, педагогічна інноватика

The article deals with innovations in the higher school language education. Authors note that innovations result in intensification of the educational process, guarantee its flexibility, diversify the program of studying languages in HEI, favor the growth of motivation, the involvement of students in the research activity, the development of creativity, elaboration of intellectual products, the creation of the favorable atmosphere for the students' independent work.

In the offered article was studied the essence of the notion “innovation” and the importance of innovative technologies in education and also grounded the expedience of using informational graphics (infographics) as the one of the most effective innovative methods of studying languages in HEI, analyzed the main tasks, advantages of the use and principles of creation of infographics, determined the levels of complication of informational graphics elaboration, cited the examples of on-line services that allow create the static and dynamic infographics

Keywords: innovative activity, innovative methods, language education, informative graphics, pedagogical innovations

1. Вступ

Модернізація вищої освіти України супроводжується створенням ефективного інноваційного

навчального середовища через упровадження найсучасніших технологій навчання, які спрямовані на підсилення вмотивованості, підвищення рівня інди-